

ઘોરણી : 11

ગુજરાતી

પાદ : 14

અત એક શાપની

પ્રશ્ન : 1 નીચેના પ્રશ્નોના એક-એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો.

(1) રમણિકલાલના પરિવારમાં કોણ કોણ હતા ?

➤ રમણિકલાલના પરિવારમાં પત્ની, એક દીકરો અને એક દીકરી હતાં.

(2) રમણિકલાલનો વ્યવસાય શો હતો ?

➤ રમણિકલાલ ફોરેસ્ટ ઓફિસર હતા અને તેઓ સાગનો બે નંબરનો વ્યવસાય કરતા હતા.

(3) રમણીકલાલને પોતાની સ્થિતિ માટે કઈ ઘટના જવાબદાર લાગે છે ?

➤ રમણીકલાલે ગુસ્સામાં આવીને નિર્દોષ શ્રમજીવીને ચાબુકથી ફટકારી મારી નાખ્યો હતો અને એની પત્ની લખીએ કકળતી આંતરડીએ શાપ આખ્યો હતો. રમણીકલાલને પોતાની સ્થિતિ માટે આ ઘટના જવાબદાર લાગે છે.

(4) રમણીકલાલે ટ્રેઇનમાં ફોન શા માટે ન ઉપાડ્યો ?

➤ વેવાઈ કદાચ દીકરીના માઠા સમાચાર આપે તો ! એ વિચારથી રમણીકલાલનામાં ફોન ઉપાડવાની હિંમત નહોતી, એટલે તેમણે ટ્રેઇનમાં ફોન ઉપાડ્યો નહિ.

પ્રશ્ન : 2 નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર લખો.

(1) ટ્રેઇનમાં ચડેલા રમણિકલાલનો દેખાવ કેવો હતો ?

➤ ટ્રેઇનમાં ચડેલા રમણિકલાલનો ચહેરો ચોરસ હતો. સૂર્યના તડકામાં તેમની ચામડી ઘઉંવણી થઈ ગઈ હતી. શોભિયાના વાળ શોડા સફેદ અને બાકીના ભરાવદાર વાળ કાળા હતા. તેમની ઊંચાઈ આશરે છ ફૂટ હતી. અંગી પર આછા બદામી રંગની સફારી પહેરી હતી. તેનું વ્યક્તિત્વ કદાવર અને રૂઘાબદાર, પણ વિશાળ આંખોમાં વેદના છલકાતી હતી.

(2) તેઓ શાની ચિંતામાં હતા ?

➤ રમણિકલાલ તેમની દીકરીના શાસ લંબાય તો તેનું મોફું જોવા મળે તેની ચિંતામાં હતા; કારણ કે વેરાવળમાં પરણાવેલી તેમની અણાવીસ વર્ષની દીકરી દાખી ગઈ હતી. તે જીવન-મરણ વચ્ચે ઓલાં ઘાઇ રહી હતી.

(3) રમણિકલાલ પર શો ફોન આવ્યો હતો ?

➤ રમણિકલાલ પર 'તેમની દીકરી સીરિઅસ છે, તાત્કાલિક આવો' એવો ફોન આવ્યો હતો.

(4) સમીરે રમણિકલાલને શ્રી સાંત્વના આપી ?

➤ સમીરે રમણિકલાલને સાંત્વના આપતાં કહું કે “વડીલ,
ચિંતા ન કરો. ઈશ્વર સહુ સારાંવાનાં કરશે. તમારી દીકરી
બચી જશે.”

(5) રમણીકલાલના નોકરીની શરૂઆત સમયનો દમામ તમારા શબ્દોમાં
આટેઓ.

►રમણીકલાલને ચોવીસ વર્ષની ઉંમરે ફોરેસ્ટ ઓફિસરની નોકરી મળી.
તેમનું પોસ્ટિંગ વધઈમાં હતું. તેમને રહેવા સરકારી બંગલો,
નોકરચાકર, ડ્રાઇવર સાથે જુપ જેવી સુવિધા મળી. તેઓ સાગના બે
નંબરના ધંધામાં પુજળ કમાયા. તેમને તેમના હોદાનો અને સત્તાનો
નશો હતો. તેમને પણી અને દીકરો તથા દીકરી એમ બે સંતાનો હતાં.
તેમનો વધઈના જંગલના મહારાજ હોય એવો વટ હતો. તેમણે ત્યાંની
પ્રજા પર પોતાની ધાક જમાવી હતી.

(6) રમણીકલાલે કઈ આશાથી ભિખારણને સો રૂપિયાની નોટ આપી દીધી ?

➤ રમણીકલાલે અન્ય ક્રોઇ સ્વાર્થથી નહિ, પણ આવા ક્રોઇ ગરીબના આશીર્વાદ મળે અને દીકરીના શાસ થોડા લંબાય તો દીકરીનું મોઢું જોવા મળે. આ આશાથી રમણીકલાલે ભિખારણને સો રૂપિયાની નોટ આપી દીધી.

પ્રશ્ન : ૩ નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર નોંધ લખો.

(૧) રમણિકલાલના જીવનના પૂર્વાધ અને ઉત્તરાધની સ્થિતિનું વર્ણન કરો.

➤ રમણિકલાલ એમના જીવનના પૂર્વાધમાં સુખી હતા. ચોવીસ વર્ષની ઉંમરે તેઓ ફોરેસ્ટ ઓફિસર થયા. તેમનાં લગ્ન થયાં અને એક દીકરો અને દીકરી એમ બે સંતાનના પિતા થયા. તેમનું વધઈમાં પોસ્ટિંગ થયું. તેમને રહેવા સરકારી બંગલો, નોકરચાકર અને ડ્રાઇવર સાથે જુપ જેવી સુવિધા મળી.

તેમણે નોકરી દરમિયાન સાગના બે નંબરના ધંધામાં પુજળ કમાણી કરી. જુવાનીના જોશમાં તેઓ ત્યાંની આસપાસની પ્રજા પર ધાક જમાવવા જીપ લઈને નીકળતા અને સૌને પોતાનો વડ બતાવતા.

► પરંતુ રમણિકલાલનું ઉત્તરાર્ધ જીવન અત્યંત કરુણાજનક રહ્યું, લાકડાં નહિ, પણ ડાઢાં લઈને જતાં ગરીબ શ્રમજીવીને તેમણે ચાબુક ફટકારીને મારી નાખ્યો. કકળતી આંતરડીએ શ્રમજીવીની પત્ની લખીએ શાપ આપ્યો. એ શાપના પરિણામે તેમની પત્ની હાઈ અટેકમાં મૃત્યુ પામી. અમેરિકામાં ભણતા દીકરાને આંતરડાંનું કેન્સર થયું.

એની સારવારમાં બધી કમાણી સાફ થઈ ગઈ છતાં તે બચ્યો નહિ.
જુવાનજોધ જમાઈનું મૃત્યુ થયું અને દીકરીને પૈસાની લાલચમાં
સાસરીવાળાએ સળગાવી દીધી.

►આમ, રમણિકલાલની પૂર્વાધ સ્થિતિ સુખદ તો ઉત્તરાધ સ્થિતિ
દુઃખદ હતી.

(2) 'કર્મનો હિસાબ દરેકે ચૂકવવો જ પડે છે'-આ વિધાન કૃતિના આધારે સમજાવો.

►'કર્મનો હિસાબ દરેકે ચૂકવવો જ પડે છે. આ વિધાનનું સચોટ ઉદાહરણું 'વાત એક શાપની' કૃતિના રમણીકલાલ છે. જીવાનીમાં સુખસાહિબીમાં જીવતા રમણીકલાલ હોશ ખોઈ બેઠા. તેમણે સાગના ધંધામાં અનીતિથી પુજળ કમાણી કરી. તેઓ વધઈની પ્રજા પર ધાક જમાવતા. એક વાર બે શ્રમજીવીઓ માત્ર ડાળખાં વીણીને તેનો ભારો ઘેર લઈ જતા હતા.

રમણિકલાલને જોઈને ડરી ગયા અને ત્યાંથી તેઓ ભાગ્યા. તેમણે
પીછે કચ્છો અને એમાં એક ઝડપાઈ ગયો. એ કરગરતો રહ્યો, પણ
રમણિકલાલે એને એટલી જોરથી ચાબુક ફટકારી કે એની ખોપરી
કાટી ગઈ. ગરીબ શ્રમજીવીનાં પત્ની અને બાળકો નિરાધાર થઈ
ગયાં. તેની પત્નીએ કકળતી આંતરડીએ રમણિકલાલને શાપ
આપ્યો. રમણિકલાલે એના જીવનના ઉત્તરાર્ધમાં હાર્ટ અટેકમાં પત્ની
ગુમાવી. અમેરિકામાં રહેતા દીકરાને શયેલ આંતરડાંના કેન્સરની
સારવારમાં બધી કમાણી ખરચાઈ ગઈ, છતાં દીકરો ન બચ્યો.

જુવાનજોધ જમાઈ મૃત્યુ પામ્યો અને સાસરિયાએ પૈસાની
લાલચમાં દીકરીને જુવતી સળગાવી દીધી. આમ,
રમણિકલાલે યુવાનીમાં જે ફ્રેન્ડ કર્મો કર્યા હતાં અને અનીતિથી
જે કમાણી કરી હતી એનો હિસાબ એને ઘડપણમાં ચૂકવવો
પડયો.

Thanks

For watching